

Кравець О.О.

старший викладач кафедри іноземних мов Таврійського державного
агротехнологічного університету

Україна, м. Мелітополь

Вплив засобів масової інформації на виховання сучасної молоді.

Сучасне суспільство вже не може уявити себе без засобів масової інформації. Телебачення, Інтернет, радіо, газети та журнали - це повсякденна реальність кожної людини, якої не завжди можна уникнути. Якість інформації, мова, якою вона подається, поведінка та вигляд ведучого все це впливає на розвиток підростаючого покоління, бо є для них взірцем та прикладом для наслідування.

Засоби масової інформації створюють систему неформальної освіти, яка значно відрізняється від системи виховання та викладання в навчальних закладах. З ЗМІ молодь отримує необхідні їй знання про життя суспільства, взаємовідносинах людей та їх поведінки і підсвідомо намагається бути схожими на взірці. В умовах кризи традиційних інститутів виховання, ЗМІ у сучасному суспільстві є основними агентами в формуванні суспільної свідомості. І це питання дуже актуальне сьогодні, коли мова йде про відсутність контролю над ринком заходів масової інформації. Постає питання про роль медіа культури, медіа грамотності, медіа виховання та медіа впливу на свідомість людини. Медіакультура це термін для позначення особливого типу культури інформаційного суспільства, яка є посередником між суспільством та державою, соціумом та владою. Питаннями впливу медіа культури на свідомість людини займалися такі вчені як М.Кастельс, Ю.Кристева, М.Бахтин, Л.Виготський М.Ямпольський та інші.

Масова комунікація це невід'ємна частина життя людини, економіки, політики, культури, відносин між народами. Вона формує особистість, створює думку суспільства та впливає на неї, змінює погляди на життя, загалом, несе стільки різнопланової, а, інколи, суперечливої інформації, що розібратися молодій

людини, що є реальністю, а що ні, не завжди можливо. Таким чином, на другий план виходить питання про медіа грамотність людини. У своїй книзі «Основи впливу ЗМІ» [3] Дженнінгз Брайант, Сузан Томпсон, запропонували різні концепції, такі як соціально-когнитивна, ефект праймінгу, гіпотеза культивуації, дифузія інновацій, які пояснюють феномен медіа впливу на людину та вводять поняття медіа грамотності споживача засобів масової інформації, що надасть йому можливість аналізувати цей потік інформації та створювати правильні висновки. Безперечно, велика роль у розвитку медіа грамотності молоді людини відводиться батькам. На жаль, не завжди вони знаходять час для спілкування з дітьми. І цю функцію переймають ЗМІ. Психолог Міланського університету Е. Бароло писав, що «інформація, яка поступає в свідомість у виді зримого образу, безпосередньо та без критичного аналізу входить у найпотаємніші куточки нашої психіки»[1]. Навчання медіа грамотності повинно надавати такі можливості, як розвиток здібностей та знань, що необхідні для аналізу засобів за допомогою яких ЗМІ конструюють реальність; отримання знань соціального, культурного, політичного та економічного характеру; розвинути можливість оцінювання та естетичного сприйняття медіа текстів; розуміння мотивів тих людей, що надають інформацію [2] . На жаль, ЗМІ пропонують матеріали у вигляді готових схем, шаблонів, які не визивають у людини потреби думати, аналізувати, а просто маніпулюють свідомістю. Дуже велику роль у цьому грає телебачення. Повсякденне пропагування жорстокості, насилля, негативної інформації, наприклад, телевізійні новини каналу 1+1 складають враження, що в нашій країні окрім вбивств, самогубств та аварій за які ніхто не несе покарання, більше немає ніяких новин. Все це впливає на психіку молоді різними шляхами: від складання думки про вседозволеність до небажання жити у суспільстві, де немає можливості щось змінити на краще. Про це свідчать дані досліджень, які показують зріст молодіжної злочинності у півтора, а підліткової у два рази. Проведені дослідження показали, що більш ніж 30% молоді учиняють злочин під впливом кінофільмів та телепередач; підлітки бачать кожен рік на

телеекрані до 10 тисяч сцен насилля; 45% молоді, хто у віці 14 років дивився телевізор більш ніж 3-х годин на день, мають нахил до насилля, а 20% взагалі небезпечні для суспільства і морально готові до протиправних дій. У суспільстві з'являється життєве кредо, яке наголошує, що у цьому житті кожен повинен бути сам за себе, зникають поняття милосердя, доброти, співчуття. Коли трапляється якась трагедія, молодь починає знімати відео, тоді як старше покоління намагається надати допомогу постраждалим.

І це, наразі, лише підтверджує теорію про можливість негативного впливу ЗМІ на молодь. Відсоток телепередач на українському телебаченні, який пропагує розвиток духовних, моральних якостей людини дуже маленький, але він є. Ми повинні приділяти увагу тому позитивному, що є у нашому житті, займатися медіа вихованням нашої молоді починаючи з мультиплікаційних фільмів. Дивлячись разом з дитиною передачу, яка не подобається вам сценами насильства, або агресії, низьким рівнем культури, можна ненав'язливо формувати у дитини несприятливість до таких сцен у майбутньому. Це відбирає у батьків багато часу, але у майбутньому формує духовно-інтелектуальне суспільство, яке вміє думати, оцінювати та знаходити для себе правильну інформацію.

Розвиток інформаційних технологій продовжує змінювати наше життя. Поява Інтернету надала можливість для вільного спілкування, отримання інформації, прояви думок, емоцій, які людина не може продемонструвати у повсякденному житті.

Наразі, як і завжди, існують плюси і мінуси. Інтернет для людини може стати засобом для надання допомоги людям, участі у соціальних акціях, моральної підтримки Віч-інфікованих людей, можливістю отримати пораду, а може, навпаки, дати вільний доступ до сайтів, які несуть негативну інформацію, надати можливість зайнятися кіберпереслідуванням, крадіжкою, вступити до терористичної групи та прийняти участь у її діях, привести до залежності від Інтернету. Кожен вибирає сам для себе свій путь розвитку та становлення. Але якщо ми будемо продовжувати «забувати» про наших дітей, не виховувати теле

та радіоаудиторію, а йти на поводу у мас з низьким рівнем розвитку, бігти за видуманими сенсаціями, створювати собі імідж не благодійництвом, допомогою, розумінням проблем ближнього, а десятим заміжжям, скандалами, бійками у Верховній Раді, то наступне покоління стане іграшкою у руках людей, які завдяки грошам та владі, будуть мати можливість маніпулювати ними заради своїх особистих благ.

Література

1. Бароло Э. ТВ и компьютеры - угроза интеллекту / Бароло Э. // Литературная газета. 1983. - № 35.
2. Влияние средств массовой информации на воспитание подрастающего поколения / Режим доступа до статті: <http://ref.rushkolnik.ru/v28545/>
3. Брайант Дженнингз. Основы воздействия СМИ / Дж. Брайант, С. Томпсон. – Москва; Санкт-Петербург; Киев: Вильямс, 2004. – С. 145.
4. Роль СМИ в воспитании духовно-нравственных ценностей подростка : [Електронний ресурс] / Колумбаева Ш.Ж., Санникова С.И. / Режим доступа до статті: http://www.rusnauka.com/6_NITSB_2010/Pedagogica/59920.doc.htm